

Sprawozdanie

Państwowego Gimnazjum Klasycznego

w Grudziądzu

za rok szkolny 1927/28

Grudziądz 1928

**Wydane staraniem Towarzystwa Rodzicielskiego uczniów
Państwowego Gimnazjum Klasycznego w Grudziądzu.**

Kruszewski Mieczysław

Sprawozdanie

Państwowego Gimnazjum Klasycznego
w Grudziądzu

za rok szkolny 1927/28

GRUDZIĄDZ 1928

Wydane staraniem Towarzystwa Rodzicielskiego uczniów
Państwowego Gimnazjum Klasycznego w Grudziądzu.

37

2.541/W

373.5(047)+reg.

Rok 1927/28 pozostawił po sobie smutne wspomnienie. Śmierć nieubłagana wyrwała z pośród grona nauczycielskiego cennego członka, uczniom odebrała zacną nauczycielkę i wychowawczynią: panią *Walerję Zembowską* odwołał Pan Bóg od dobroczynnej pracy nauczycielsko-wychowawczej.

Przewlekła choroba rozwijała się skrycie w jej organiźmie, więc by się jej pozbyć, korzystając z dni wolnych od zajęć, wyjechała 17 marca do Warszawy, celem poddania się operacji. Jechała w nastroju wesołym, nie przeczuwając, że nie będzie jej danem wrócić do warsztatu umiłowanej pracy. Po operacji czuła się prawie zdrowa, lecz zapalenie płuc zważyło ją po raz wtóry na łożo, tym razem śmiertelne. Przez trzy tygodnie borykała się ze śmiercią, aż wreszcie, wycieńczona gorączką, uległa. Gdy wieść o jej zgonie przyszła do Grudziądza, wywarła na wszystkich przynębiające wrażenie. Nieoczekiwana jej śmierć okryła żałobą wszystkich, którzy mieli z nią styczność, czy to w szkole, czy w życiu towarzyskiem; w którym brała żywy udział.

Ś. p. Walerja Zembowska odznaczała się pięknym charakterem i posiadała w pełnej mierze wszystkie zalety i cnoty, jakie zdobić winny nauczyciela i wychowawcę młodzieży. Umilowaniem przedmiotu swego nauczania pociągała i zapalała młodociane umysły, wzniecając w nich zapal do badań przyrodniczych, przyczem jej spokojna cierpliwość i życzliwość, z jaką odnosiła się do wszystkich uczniów, wzbudzała w jej wychowankach wiarę we własne siły. Z temi zaletami łączyła się głęboka wiedza i pedagogiczny takt, zaleta w praktyce nauczycielskiej wysoko cenniona. A przytem kierowała się zawsze sercem; wiedziała bowiem, że sama wiedza jest światłem bez ciepła, pestką bez ziarna, jeżeli przy wszelkich poczynaniach wychowawczych uczucie nie stanowi fundamentu.

Taką nauczycielkę stracili uczniowie, a nawet więcej jak nauczycielkę, bo doradczynią i przyjaciółkę, której przyszłe dobro wychowanków zawsze na sercu leżało.

Działalność jej w zakładzie nie trwała wprawdzie długo, bo tylko niespełna trzy lata, ale niezatarta pamięć o niej w sercach kolegów i uczniów trwać będzie nadal. Ziarno, zasiane w wrażliwe umysły młodzieży, wzrośnie wspaniale i wyda błogosławiony owoc.

Cześć Jej pamięci!

**I. SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO W CIĄGU
ROKU SZKOL. 1927/28.**

Nazwisko, imię i charakter urzędowy.	Uczył(a)	Tygodniowo godzin	
1. Dyrektor Puppel Jan kier. zakładu			Kierownictwo sprawuje od 4. V. 28 r.
2. Adamczak Tomasz naucz. opieki kl. VI. sekret. zakładu	Jęz. łac. II b III a. III b VI, jęz. greck. V, jęz. pol. Ia mat. IIa.	33	mat. w II. a uczył od 1. XII. 27 r. jęz. grecki w kl. V. uczył od 1. X. 1927 r.
3. Dąbrowski Maksymiljan nauczyciel śpiewu	Śpiew Ia, Ib, IIa, IIb. IIIa, IIIb, IV—VII chór.	15	
4. Dudzik Antoni prof. wych. III b.	Język polski IIb, IIIa, IIIb, V, VI.	25	hist. IIb, IIIa, IIIb, od 1. II. — 1. IV. i od 21. V. — 10. VI.
5. Georgiewski Borys naucz. opiek. kl. Ia	matematyki Ia, Ib, IIb, V, VI, VII, VIII.	21	
6. Kapaun Wiktor naucz. opiek. IIIa. zawiad. gab. fizyk.	mat. IIIa, IIIb, IV. Fiz. IIIa, IIIb, VII, VIII.	20	
7. Kotwicka Jadwiga naucz. opiek. kl. IIb	Jęz. franc. IIa, IIb, V, VI, VII, VIII.	22	
8. Łuszczyński Józef naucz. opiek Ib.	rys. i robót Ia, Ib, IIa, IIb, IIIa, IIIb, IV, V, pis. Ia, Ib.	22	w zast. zap. Zagórskiego j. polsk. w kl. Ib, geogr. w kl. Ia. Ib. od 1. II. — 1. IV. ponadto j. polsk. IIa.
9. Piwowarczyk Stanisław prof. opiek VII.	Jęz. grecki IV, VI, VII, VIII, łac. VII.	25	prop. filozofji w kl. VII i jęz. polsk. w kl. VIII od 1. VI., hist. w kl. VI od 21. V — 10. VI.

Nazwisko, imię i charakter urzędowy.	Uczył(a)	Tygodniowo godzin	
10. Ks. Rozkwitalski Józef naucz. rel. opiek. IV.	rel. Ia, Ib, IIa, IIb, IIIa, IIIb, IV, V, VI, VII, VIII.	24	
11. Steczko Andrzej naucz. opiek. kl. VII.	łac. Ia, Ib, IIa, IV, V, VIII.	30	ponadto historii w kl. IIa i IV, w czasie ur- lopu p. Zagórskiego.
12. Weber Alfons naucz.	gimn. Ia—VIII gry i zabawy Ia—VIII.	33 (22)	
13. Dr. Welter Juljan prof. opiek. kl. V.	hist. V, VII, VIII, geogr. IIb, IIIa, IIIb, IV.	18	geogr. w IIa od 2. V. — 10. VI.
14. Dr. Zwierzański Jan nauczyciel.	Jęz. polski IV, VII, VIII. prop. VII, VIII	16	sprawował urząd kie- rownika zakładu od 1. X. 1927 do 4. V. 1928.
16. Dr. Maj Kazimierz lekarz szkolny.	higieny w kl. VIII.	1	
17. Łoziński Leon naucz. gimn. mat. przyrod.	przyr. IIIa, IIIb, VI, VII.	9	od 21 marca 1928 r.
18. Jaworski Michał naucz. gimn. mat. przyrod.	przyr. Ia, IIa.	7	od 21 marca 1928 r.
19. Śliwa Izidor naucz. sem. naucz. męsk.	przyr. Ib, IIb.	7	od 21 marca 1928 r.
20. Róžański Stanisław naucz. gimn. mat. przyrod.	Jęz. franc. IIIa, IIIb, IV.	12	

II. ZMIANY W GRONIE NAUCZYCIELSKIM W ROKU SZKOLNYM 1927/28.

1. Ministerstwo W. R. i O. P. z dnia 20. V. 1927 r. Nr. 116080/27 zwolniło p. *Wacława Piórczyńskiego* na podstawie art. 69 ustawy z dnia 1. VII. 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli z dnia 31 sierpnia 1927 r. z powodu upływu 4-o letniego ustawowego okresu zezwolenia na nauczanie (Kuratorjum II. 6617/27).
2. Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 23 lipca 1927 r. Nr. 119584/27 udzieliło p. *Konradowi Wojanowskiemu* w myśl art. 52 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 530) urlopu płatnego na czas od 1. IX. 1927 r. do 31. VIII. 1928 r. celem umożliwienia mu pełnienia obowiązków nauczycielskich w gimnazjum polskim w Gdańsku (K. O. S. P. 119641/27 z 9. VIII. 1927 r.).
3. Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 28 lipca 1927 r. L. dz. II. 8733 zamianowało p. *Borysa Gieorgiewskiego* nauczycielem tymczasowym (Kur. O. S. P. II. 9826/27 z dnia 13. VIII. 1927 r.).
4. Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 17 sierpnia 1927 r. Nr. II. 10044/27 przeniosło p. *Józefa Łuszczyńskiego*, nauczyciela progimnazjum w Gniewie, do państwowego gimnazjum klasycznego w Grudziądzu (Kur. O. S. P. II. 10373/27 z dnia 27. VIII. 1927 r.).
5. Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 16 sierpnia 1927 r. Nr. I. 10035/27 przeniosło p. *Antoniego Zagórskiego* z gimnazjum im. Ks. Grzegorza Piramowicza w Dziśnie do państw. gimnazjum klasycznego w Grudziądzu z dniem 1. IX. 1927 r. (Kur. O. S. P. II. 10445/27).
6. Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 26 sierpnia 1927 r. Nr. II. 9764/27 przeniosło p. *Dr. Marię Tarnawską* z tut. zakładu do gimnazjum państwowego w Gnieźnie z ważnością od 1 września 1927 r. (Kur. O. S. P. II. 10889/27 z dnia 7. IX. 27).
7. Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 21 września 1927 r. Nr. O. Prez. 5776/27 powierzyło p. *Juljanowi Kydryńskiemu* kierownikowi tut. zakładu pełnienie obowiązków wizytatora szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego (Kur. O. S. P. II. 12230/27 z dnia 27 września 1927 r.).
8. Kuratorjum O. S. P. pismem z dnia 8 października 1927 r. L. dz. II. 12668/27 powierza p. *Dr. Janowi Zwierzańskiemu* pełnienie obowiązków kierownika zakładu od dnia 1. X. 1927 r.
9. Kuratorjum O. S. P. pismem z dnia 12. I. 1928 r. L. dz. II. 16930/27 udzieliło p. *Antoniemu Zagórskiemu* na podstawie art. 52 pkt. c) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. urlopu płatnego na czas od 1 lutego do 31 marca 1928 r. celem przygotowania się do egzaminu

10. Ministerstwo W. R. i O. P. reskryptem z dnia 31. I. L. dz. O. Prez. 819/28 mianowało p. *Juliusza Kydryńskiego*, dyrektora progimnazjum w Gniewie, pełniącego ostatnio obowiązki kierownika państwowego gimnazjum klasycznego w Grudziądzu, wizytatorem szkół w V-tym stopniu służbowym w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego z dniem 1 lutego 1928 r.
11. Pan Minister W. R. i O. P. reskryptem z dnia 12. IV. 1928 r. Nr. II. 44745/28 przydzielił p. Dyrektora *Jana Puppla* z państwowego gimnazjum w Starogardzie na równorzędne stanowisko do państwowego gimnazjum klasycznego w Grudziądzu (Kur. O. S. P. II. 4698/28 z dnia 25. IV. 1928 r.).
-

III. WYKAZ NADOBOWIAZKOWYCH LEKTUR W ROKU SZKOLNYM 1927/28.

Język polski.

Klasa V. J. Słowacki: Jan Bielecki, Ojciec zadżumionych; W. Pol. Mohort; H. Sienkiewicz: Pan Wołodyjowski, Krzyżacy, Latarnik, Z pamiętników poznańskiego nauczyciela; Z. Kaczkowski: Olbrachtowi rycerze; J. I. Kraszewski: Dziecię starego miasta, Historia o Janaszu Korczaku i pięknej Miecznikównie, Pamiętnik Mroczka; J. Korzeniowski: Karpaccy górale, Kollokacja; E. Orzeszkowa: Dziurdziowie, Gloria virtutis; B. Prus: Placówka; Wł. Reymont: Z ziemi chełmskiej; St. Żeromski: Syzyfowe prace, Echa leśne; K. Szajnocha: Szkice historyczne; Wł. Łoziński: Życie polskie w dawnych wiekach; J. Chrzanowski: Za co powinniśmy kochać Pana Tadeusza.

Klasa VI. A. Trzycieski: Żywot M. Reja; Ł. Górnicki: Dworzanin polski wybór z ksiąg I i IV); M. Szarzyński: Wybór poezyj; Sz. Szymonowicz: Kołacz, Żeńcy; F. Birkowski: Jedno kazanie (w skróceniu); W. Kochowski: Psalmodyja polska (wyjątki); J. Pasek: Pamiętniki; A. Naruszewicz: Satyry (wybór), Głos umarłych; J. Krasicki: M. Doświadczyńskiego przypadki; Fr. Zabłocki: Sarmatyzm, Firzyk w zalotach; J. U. Niemcewicz: Powrót posła, Dwaj panowie Sieciechowie (wyjątki); Kl. Hofmanowa: Dziennik Franciszki Krasieńskiej (wyjątki), Obiad czwartkowy; H. Rzewuski: Listopad; A. Fredro: Pan Geldhab, Dożywocie, Cudzoziemczynnia; J. Bliziński: Pan Damazy; J. I. Kraszewski: Powrót do gniazda, Morituri; E. Orzeszkowa: Nad Niemnem, Meir Ezofowicz, Silny Samson; T. Jeż: Uskoki; H. Sienkiewicz: Krzyżacy; Molier: Skapicz; W. Szekspir: Makbet.

Klasa VII. Byron: Korsarz; Shakespeare: Sen nocy letniej; J. Słowacki. Powieści poetyckie.

Klasa VIII. J. Słowacki: Król Duch, rapsod I.; Shakespeare: Lady Makbet, Król Lear; Ajschylos: Prometeusz spętany; St. Reymont: Chłopi, Ziemia obiecana; St. Żeromski: Ludzie bezdomni; El. Orzeszkowa: Nad Niemnem; St. Wyspiański: Warszawianka, Wesele.

Język łaciński.

Klasa V. Sallustjusz: Bellum Jugurthinum, około 60 rozdziałów (wszyscy uczniowie).

Klasa VIII. Tacyt: Dialogus de oratoribus (wszyscy), Germania (5 uczniów).

Klasa VI. M. T. Ciceronis: Laelius de amicitia (wszyscy uczniowie), P. Vergili Maronis: Aeneidos, l. IV.

Język grecki.

Klasa VI. Odyseja V i Hjada VI.

Klasa VIII. Elektra i Ajaks Sofoklesa.

Język francuski.

Uczniowie lektur nadobowiązkowych nie mieli.

IV. ZBIORY NAUKOWE (BIBLIOTEKI, GABINETY).

1. Polska biblioteka nauczycielska liczy obecnie 825 dzieł w 909 tomach. W bieżącym roku przybyło 157 dzieł w 169 tomach.

Polska biblioteka uczniów powiększyła się w bieżącym roku o 498 dzieł w 800 tomach, liczy więc obecnie 1768 dzieł w 2291 tomach.

Zawiadowcą biblioteki polskiej był p. A. Dudzik.

Niemiecka biblioteka nauczycielska liczy 3338 dzieł w 6554 tomach. Niemiecka biblioteka dla biednych uczniów liczy 542 dzieła. Niemiecka biblioteka uczniów liczy 598 dzieł.

Zawiadowcą biblioteki niemieckiej był p. T. Adameczak.

2. Inwentarz zbiorów rysunkowych zawiera 406 pozycji, w bieżącym roku powiększył się o jedną płaskorzeźbę gipsową.

Zbiorami zawiadywał p. J. Łuszczyński.

3. Gabinet przyrodniczy wykazuje 1911 pozycji. Zawiadowcą zbiorów przyrodniczych była p. W. Zembowska, a po jej śmierci p. L. Łoziński.

4. Gabinet fizyczny i chemiczny wykazuje 620 pozycji. Zawiadowcą był p. W. Kapaun.

5. Pracownia biologiczna obejmuje 124 przedmioty, którymi zawiadywał p. L. Łoziński.

6. Inwentarz zbiorów matematycznych wykazuje 81 pozycyj. Zawiadowcą był p. *B. Georgiewski*.
 7. Gabinet geögraficzno-historyczny liczy 301 przedmiotów. W roku bieżącym przybyło 6 pozycyj. Zawiadowcą był p. *Dr J. Welter*.
 8. Sala gimnastyczna posiada 66 przedmiotów. Przybory sportowe liczą 110 przedmiotów. Zawiadowcą zbiorów gimnastycznych i sportowych był p. *A. Weber*.
 9. Zbiór przyborów do uprawy ogródka botanicznego wynosi 12 sztuk.
-

V. ZRZESZENIA UCZNIOWSKIE.

Sodalicja Marjańska przy Gimnazjum Klasycznym.

Sodalicja Marjańska liczy w roku szkolnym 1927/28 — 60 sodalisów i 25 kandydatów. Miesięcznie odbywają się według regulaminu 1) nabożeństwa wspólne w kaplicy, 2) zebrania ogólne w auli gimnazjum, na których sodalisi albo X. Moderator wygłaszają referaty na tematy religijne i wychowawcze.

W sodalicji istnieją koła: misyjne i liturgiczno-eucharystyczne. Członkowie koła liturgiczno-eucharystycznego starają się pogłębić swą religijność i wzmocnić swój charakter przez żywe współzycie z rokiem kościelnym i eucharystją.

Koło misyjne propaguje myśl misyjną przez abonowanie czasopism, składki na dzieło rozkrzewienia Wiary św. W styczniu koło to urządziło wieczorek misyjny — jasełka misyjne w Tivoli — który dał czystv zysk 434 zł., przekazanych na dzieło rozkrzewienia Wiary św.

X. Rozkwitalski, moderator S. M.

Klub Sportowy „Sparta”.

Do klubu należy młodzież już od klas III—VIII, rozpadając się na szereg sekcyj.

W ciągu roku szkolnego odbyły się dwa plenarne zebrania, albowiem zachodziła potrzeba wybierania nowych sekcyjnych w miejsce ustępujących. Poszczególne sekcje ćwiczyły 1 bądź to 2 razy w tygodniu.

Sekcja lekkoatletyczna i gier posiadają względnie najlepsze warunki do ćwiczeń, gdyż boisko szkolne, jak również stadion miejski; w gorszych warunkach były sekcje tenisowa, strzelecka, wioślarska.

Na jesieni odbyło się kilka rozgrywek w koszykówkę z gimn. mat-przyr. Lekkoatletyczna sekcja przeprowadziła wewnętrzne zawody. Tenisowa korzysta z kortu 65 p. p. (bez osiatkowania).

Wioślarska posiada obecnie tylko 1 łódź do wyjazdów (druga z braku funduszy leży zepsuta bezużytecznie), korzysta z szałasów Klubu Wioślarskiego „Wisła“.

W dn. 18 i 19 czerwca odbyło się święto sportowe przy udziale miejscowych szkół średnich.

Hufiec szkolny

pozostaje pod opieką p. *Webera*. Do hufca należeli uczniowie klas VI–VIII. Przerobiono materiał w zakresie stopnia I p. w. Ćwiczeń odbyło się ogółem 62 godzin.

W końcu roku szkolnego odbył się egzamin, który złożyło z zakresu stopnia I—15, stopnia II — 3 uczniów.

Harcerstwo.

Drużyna harcerska przy tutejszym zakładzie została reaktywowana dnia 5 lutego 1928 r. jako drużyna I grudziądzka.

Cały poprzedni inwentarz I drużyny wcielony został w sierpniu 1927 roku do drużyny IV i obecnie jest w toku sprawa odebrania inwentarza.

Drużyna liczy 32 członków i jest podzielona na 3 zastępy. Drużynowym był od 5. II. do 30. III. br. druha *Gańcza*, uczeń kl. VIII. Od 31. III. druha *Grzeszczak*, uczeń kl. VI.

Dotychczas drużyna z własnych funduszy sprawiła bibliotekę, złożoną z 52 dziełek oraz 20 lasek harcerskich.

Zbiórki drużyny odbywają się co niedzieli przed południem. Drużyna korzysta też z izby szkolnej, w której mieści się równocześnie komenda hufca męskiego, sklepik uczniowski, prowadzony przez prof. *Dudzikę*, oraz jadalnia, prowadzona przez Komitet rodzicielski. Drużyna rozporządza jedną małą szafką.

Wycieczek odbyto dotychczas cztery i to jedną całodzienną, trzy półdienne. Nadto brała drużyna udział w uroczystości 3 Maja i była w trzydniowym obozie, urządzonym przez komendę hufca w okresie Zielonych Świąt.

Tymczasowo opiekuje się drużyna p. *Luszczyński*.

Kółko Muzyczne.

W roku bieżącym połączono orkiestry gimnazjum klas. i mat.-przyr. Do kółka należało 22 uczniów pod osobistym kierownictwem nauczyciela śpiewu i muzyki p. *Dąbrowskiego*.

Ćwiczenia odbywały się regularnie w poniedziałki. Zimową porą w mieszkaniu p. *Dąbrowskiego*, w lecie w auli gimnazjum klas. Orkiestra brała udział w 14 występach i to w 6 uroczystościach szkolnych, w 7 pozaszkolnych i w 1 specjalnym koncercie.

Uczniowska Kasa Oszczędności.

Od października 1927 r. istnieje w tutejszym zakładzie Uczniowska Kasa Oszczędności, której zadaniem jest krzewić wśród uczniów ideę oszczędzania. Od początku istnienia Kasy złożyli uczniowie 349,69 zł., które są umieszczone w Miejskiej Kasie Oszczędności na książeczce nr. 34 962 na 7% za wypowiedzeniem miesięcznym. Suma oszczędności poszczególnych klas przedstawia się następująco:

Klasa	Ia	złożyła	27,66 zł.
"	Ib	"	6,96 "
"	Ila	"	20,30 "
"	Ilb	"	60,30 "
"	Illa	"	32,92 "
"	IIlb	"	101,80 "
"	IV	"	98,75 "
"	V	"	1,00 "
Razem			349,69 zł.

Z tego zwrócono uczniom,
którzy opuścili zakład 26,92 "

Pozostaje na książeczce 322,77 zł.

Instytucją tą opiekuje się p. T. Adamczak.

VI. TOWARZYSTWO RODZICIELSKIE.

Towarzystwo Rodzicielskie uczniów Gimnazjum Klasycznego w Grudziądzu odbyło się w roku szkolnym 1927/28 pięć posiedzeń Zarządu. Członkowie Tow. odbyli dwa walne zgromadzenia. Pierwsze na początku roku szkolnego dokonało wyboru Zarządu, drugie nadzwyczajne w czerwcu miało za zadanie zastanowić się nad środkami zdobycia funduszu na kolonję letnią dla uczniów niezamożnych. Tow. Rodzicielskie opiekowało się przedewszystkiem dożywianiem młodzieży w szkole, dopłacając na ten cel 100 zł. miesięcznie. P. *Rucińska* kierowała z prawdziwem poświęceniem wydawaniem młodzieży ciepłych śniadań w czasie przerw. Ze śniadań korzystało przeciętnie 100 uczniów dziennie, z tego 30 bezpłatnie, inni za opłatą 10 groszy za kubek gorącego kakao.

Towarzystwo wysłało w tym roku 7 uczniów na kolonję letnią do Wielkiej Wsi, odwołując się do ofiarności swoich członków, wobec szczupłych funduszy Towarzystwa. Na ten szlachetny cel złożyli pp.: Rink Fr. 3 zł., Kamrowski A. 5 zł., Nowakowski Wł. 20 zł., Samoliński Wł. 10 zł., Kruszewski W. 6 zł., Kozielski Br. 5 zł., Kotliński H. 10 zł., Lange J. 3 zł., Preuss K. 10 zł., Baranowski W. 3 zł., Gawroński St. 10 zł., Karolewicz F. 10 zł., Balcerowicz Z. 10 zł., Urbański T. 5 zł., Grabowski R. 5 zł., Ruciński Fr. 20 zł., Wieczaski I. 1 zł., Guziński J. 3 zł., Topolska I. 1 zł., Grabowski B. 5 zł., W. Staśkiewicz (Zawda) 9,95 zł., Kuczyński 5 zł., Wojnowska (Kończyce) 50 zł., za co im Zarząd Tow. wraz z Dyрекcją Zakładu składa serdeczne podziękowanie.

VII a. STATYSTYKA UCZNIÓW.

Klasa	I a	I b	II a	II a	III a	III b	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
Z końcem roku szkolnego 1927 — 1928	31	31	37	36	28	29	30	32	24	39	30	343
Na początku roku szkol. 1927 — 1928	26	27	35	35	30	27	38	33	22	29	27	328
W ciągu roku przybyło	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
W ciągu roku ubyło :	2	4	6	6	7	3	6	5	3	—	—	38
Na końcu roku szkol. 1927 — 1928	24	24	29	29	23	24	32	29	19	29	27	291
Otrzymało promocję do klasy następnej	19	16	16	16	19	12	15	17	15	22	27	197
Nie otrzymało promocji	5	8	13	8	13	12	17	10	4	7	—	92
Nie klasyfikowano	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2

VIII. WYZNANIE, NARODOWOŚĆ I MIEJSCE URODZENIA UCZNIÓW WEDŁUG STANU
Z KOŃCEM ROKU SZKOLNEGO.

Klasa	Wyznanie		Narodowość			Przynależ- ność państw		Miejsce urodzenia				Urodzeni		Mieszka			
	Katolickie	Ewangelickie	Inne	Polska	Niemiecka	Inne	Polska	Inna	Grudziądz-miasto	Grudziądz-powiat	W obrębie Rzplitej	Poza granicami Rzplitej	w mieście	na wsi	u rodziców	u krewnych	na stacji
I a	22	—	2	24	—	—	24	—	4	1	13	6	19	5	22	—	2
I b	24	—	—	24	—	—	24	—	2	2	12	8	19	5	21	—	3
II a	29	—	—	29	—	—	29	—	4	3	11	11	21	8	25	1	3
II b	30	—	—	30	—	1	31	—	2	1	18	10	24	7	26	2	3
III a	23	—	—	23	—	—	23	—	3	2	10	8	30	3	23	—	—
III b	23	1	—	24	—	—	24	—	4	—	12	8	20	4	22	2	—
IV	32	—	—	32	—	—	32	—	3	3	20	6	20	12	28	2	2
V	29	—	—	29	—	—	29	—	6	5	15	3	16	13	24	—	5
VI	18	—	1	19	—	—	19	—	3	1	11	4	11	8	19	—	—
VII	29	—	—	29	—	—	29	—	3	3	18	5	18	11	17	2	10
VIII	26	1	—	27	—	—	27	—	2	3	13	9	20	7	20	—	7
Razem	286	2	3	290	—	1	291	—	36	24	153	78	203	83	247	9	35

VIII. TEMATY ZADAŃ PRZY EGZAMINIE DOJRZAŁOŚCI.

Z języka polskiego:

1. Odbicie losów narodu polskiego w poezji polskiej XIX wieku.
2. Świat starożytny w arcydziełach polskich.
3. Bogactwa naturalne Polski wróżą jej potęgę.

Z języka łacińskiego:

Cicero: De officiis I. 117—119 (do słów: „consilium est omne revocandum“).

Z języka greckiego:

Platon: Protagoras XI. 320, 321 (do słów: „zoon állon borán“).

Z matematyki:

1. Punkt A jest oddalony od punktu B o 35 m, od punktu C o 29 m. Kierunki AB i AC tworzą kąt $= 115^{\circ} 30'$. Obliczyć promień koła przechodzącego przez te 3 punkty.
2. Suma trzech pierwszych wyrazów postępu geometrycznego jest m razy większa od sumy pierwszego i trzeciego wyrazu. Jakże musi być m , by zadanie było możliwe i aby postęp był malejący?

$$a_1 + a_2 + a_3 = (a_1 + a_3) \cdot m$$

IX. KRONIKA ZAKŁADU.

Rok szkolny 1927/8 rozpoczął się dnia 1 września 1927 uroczystym nabożeństwem w kościele seminaryjnym o godzinie 8 rano.

W dniach 9 i 10 września zwiedzali uczniowie zakładu pod przewodnictwem opiekunów klasowych „Wystawę Ogrodniczą” w Grudziądzu.

Dnia 10 września wygłosił Dr. Zwierzański w czasie 6-tej lekcji w auli zakładu wykład o lotnictwie dla uczniów wszystkich klas.

Dnia 10 września Hufiec Szkolny wziął udział w „Święcie Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego”.

Dnia 28 września odbyło się dla uczniów zakładu nabożeństwo żałobne za duszę śp. Ks. Biskupa Klundera.

Z dniem 1 października objął kierownictwo zakładu po dyrektorze Kydryńskim, przeniesionym na stanowisko wizytatora w Okr. Szkol. Krakowskim Dr. Jan Zwierzański.

Dnia 18 października zwiedzili uczniowie „Wystawę przeciwgruźliczą”.

Dnia 29 października wygłosił p. Antoni Zagórski dla uczniów Zakładu uroczysty odczyt celem uczczenia prochów „Niezanego Żołnierza”.

Dnia 10 listopada odbył się w auli zakładu uroczysty obchód ku uczczeniu rocznicy oswobodzenia Polski. Odczyt wygłosił p. *Antoni Zagórski*.

Dnia 2 grudnia odbyła się w auli zakładu uroczystość ku uczczeniu 97 rocznicy Powstania Listopadowego.

Dnia 10 i 11 grudnia wygłosiła p. *Kazimiera Rychterówna* szereg recytacji dla uczniów zakładu. 1921 R.

Dnia 20 i 21 listopada zwiedził zakład naczelny wizytator wychowania fizycznego p. pułk. *Sikorski*.

Dnia 9 grudnia wygłosił p. *Piwowarczyk* w auli zakładu odczyt z racji „Święta Książki“.

Dnia 12 grudnia odbył się w auli zakładu uroczysty obchód ku czci generała Bema. Przemówienie wygłosił p. *Antoni Zagórski*.

Dnia 16 grudnia delegacja uczniów zakładu wzięła udział w żałobnem nabożeństwie za duszę śp. *Gabryela Narutowicza*.

Dnia 21 grudnia odbyła się spowiedź dla uczniów zakładu, dnia 22 grudnia przystąpili uczniowie do Komunii św.

Ferje świąt Bożego Narodzenia trwały od dnia 23 grudnia do 2-go stycznia włącznie.

Dnia 9 stycznia odegrali uczniowie w auli zakładu „Jasełka“.

Dnia 15 stycznia zginął śmiercią tragiczną uczeń klasy VI. śp. *Franciszek Lipski*.

W dniach 27 i 28 stycznia wizytowali Zakład p. kurator *Szwe-min* i p. naczelnik *Świdorski*.

Ferje między I a II półroczem trwały od 31 stycznia do 2 lutego włącznie.

W dniach 19, 20 i 21 marca odbyły się w kościele farnym rekolekcje dla uczniów zakładu, dnia 22 marca przystąpili uczniowie do Komunii św.

Dnia 19 marca odbyła się w auli Zakładu uroczystość z racji imienia Marszałka *Józefa Piłsudskiego*. Przemówienie wygłosił p. *Dr. Welter*.

Ferje Wielkanocne trwały od dnia 4. kwietnia do 16 kwietnia włącznie.

-Dnia 12 kwietnia zmarła w szpitalu w Warszawie nauczycielka przyrody p. *Walerja Zembowska*. Nabożeństwo za spokój jej duszy odbyło się w kościele seminaryjnym w dniu 18-go kwietnia. W tem nabożeństwie, celebrowanem przez katechetę Zakładu *ks. Rozkwitalskiego*, wzięła udział cała modzież szkolna.

W przeddzień rocznicy Konstytucji 3-go Maja odbył się w auli uroczysty poranek, na którym chór odśpiewał kantatę, a orkiestra gimn. odegrała parę utworów muzycznych. Następnie uczeń VII kl. *Jochelson* wygłosił odczyt o znaczeniu Konstytucji 3-go Maja. Na zakończenie odśpiewano Hymn Narodowy.

W dniu 3-go maja, jako dniu Święta Narodowego, Hufiec Szkolny P. W. wziął udział w Mszy polowej i defiladzie.

Piśmienny egzamin dojrzałości odbył się pod przewodnictwem kierownika zakładu Dyr. *Jana Puppla* w dniach 7, 8, 9 i 11 maja.

Dnia 12 maja zebrali się uczniowie zakładu z Gronem Nauczycielskiem w auli celem zapoznania się z nowomianowanym kierownikiem Dyrektorem Puplem, który wygłosił odpowiednie przemówienie do uczniów.

W dniach 8, 9, 10 maja wizytował zakład p. wizytator O. S. P. *Dr. Marek Piekarski*.

Ustny egzamin dojrzałości odbył się pod przewodnictwem wizytatora O. S. P. p. *Dra Marka Piekarskiego* w dniach 18, 19 i 21 maja.

Ferje Zielonych Świąt trwały od 25 maja do 30 maja.

Dnia 19 czerwca 1928 r. brali wychowankowie tut. zakładu czynny udział w Święcie Sportowym urządzone przez wszystkie szkoły średnie Grudziądza. Po nabożeństwie udali się wszyscy uczniowie w pochodzie na miejski Plac Sportowy, gdzie odbyły się zawody międzyszkolne.

Dnia 26 VI urządził zakład „majówkę“ dla swych wychowanków w lesie w Widlicach, w której wzięło udział 250 uczniów, oraz grono nauczycielskie, jakoteż niektórzy rodzice uczniów. Odjazd statkiem parowym nastąpił o godz. 8-ej. Po drodze zwiedzili uczniowie miasto Nowe. W Widlicach urządzono dla młodzieży różne zabawy sportowe, jak gry w piłkę koszykową, strzelanie z łuku, wyścigi i inne gry ruchowe. Tu również odbyło się konkursowe strzelanie z karabinka na odległość 25 m. Pierwszą nagrodę zdobył ucz. klasy VI Pruszyński Karol. Powrót do miasta o godz. 21 uprzyjemniła młodzieży orkiestra wojskowa, która odprowadziła pochód na dziedziniec gimnazjum, gdzie dyrektor zakładu w serdecznych słowach przemówił do uczniów i po wzniesieniu okrzyku na cześć Rzeczypospolitej rozwiązał pochód.

Staraniem Kółka Muzycznego pod przewodnictwem p. *prof Dąbrowskiego* odbyło się w dniu 23 czerwca w sali „Tivoli“ koncert połączony z loterią fantową. Dochód, przeznaczony na zakup nut dla orkiestry, przyniósł 387,40 zł. zysku.

Zajęcia szkolne w roku bieżącym zakończono w dniu 27 czerwca po 4-ej lekcji. Rozdanie świadectw nastąpiło w dniu 28-go czerwca 1928 po nabożeństwie, które ks. prefekt *Rozkwitalski* odprawił w kościele Seminarium o godz. 8-ej. Po nabożeństwie zebrali się uczniowie w auli zakładu, gdzie odbyło się uroczyste pożegnanie tegorocznych maturzystów. Po odśpiewaniu przez chór gimn. pieśni okolicznościowej, przemówił dyrektor Zakładu, żegnając serdecznymi słowy opuszczających zakład wychowanków i życząc im powodzenia w dalszym życiu. Potem rozdał nagrody i dyplomy uczniom, którzy brali udział w tegorocznych zawodach międzyszkolnych. Po tej

uroczystości udali się uczniowie do swych klas, gdzie z rąk swych wychowawców otrzymali świadectwa roczne.

Bezpośrednio po rozdaniu świadectw rozpoczął się egzamin wstępny do klasy pierwszej. Zgłosiło się do egzaminu ogółem 62 kandydatów, z których po przeprowadzeniu egzaminu przyjętych zostało 52.

X. SPIS KSIĄŻEK SZKOLNYCH W R. SZKOL. 1928—29.
PAŃSTW. GIMNAZJUM KLASYCZNEGO W GRUDZIADZU.

Religia.

Kl. I Ks. Szydelski St. — *Dzieje biblijne przed Jezusem Chrystusem*. Wyd. II—V. Książnica Polska T. N. S. W. Lwów—Warszawę. Wyd. II—V. Książnica Polska T. N. S. W. Lwów—Warszawa.

Kl. II Ks. Szydelski St. i Ks. Thullie K., *Dzieje Objawienia Bożego w Nowym Testamencie*. Cz. I, Książnica Polska T. N. S. W. Lwów—Warszawa.

Kl. III. 1) Ks. Szlagowski, *Nowy Testament*.

2) Ks. Naskręcki, *Liturgika*, Warszawa.

Kl. IV. Mszalik Rzymski. Księgarnia św. Wojciecha, Poznań.

Kl. V. i VI. Ks. Gadowski W.: *Zarys Historji Kościoła Katolickiego*. Podręcznik szkolny. Wyd. V. Gubrynowicz, Kraków—Lwów.
2) Ks. Morawski, *Wieczory nad Lemanem*.

Kl. VIII. 1) Ks. Sieniatycki M. Dr., *Etyka Katolicka*. Podręcznik szkolny. Gubrynowicz, Kraków—Lwów.

Język polski.

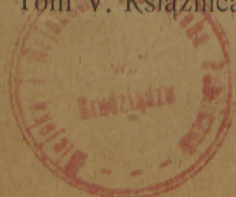
Kl. I. Galle H., *Wypisy polskie*, na kl. I. Księg. Arcta, Warszawa, wyd. XII.

Kl. II. 1) Galle, *Wypisy polskie* na kl. II. Księg. Arcta, Warszawa, wyd. X. 2) Lehr-Splawiński T. i Kubiński R., *Gramatyka języka polskiego*. Podręcznik szkolny. Lwów. Zakład Nar. im. Ossolińskich. 1927.

Kl. III. 1) Galle H., *Wypisy Polskie* na klasę III. M. Arct, Warszawa. Wyd. VIII. 2) *Gramatyka jak w kl. II*.

Kl. IV. 1) Próchnicki Fr. i Wojciechowski K., *Wypisy Polskie dla szkół średnich*. Tom. IV. Książnica Polska T. N. S. W. Lwów—Warszawa. Wyd. VII. 2) *Gramatyka jak w kl. II*. 3) Mickiewicz A., Grażyna. Opracował J. Tretiak i H. Życzynski. „Biblioteka Narodowa”. 4) Sienkiewicz H., *Ogniem i Mieczem*.

Kl. V. 1) Wojciechowski K., *Wypisy polskie dla szkół średnich*. Tom V. Książnica Polska T. N. S. W., Lwów—Warszawa. 2) Mic-

kiewicza A., Pan Tadeusz. Objaśnili i zastosowali do potrzeb szkolnych J. Bystrzycki i M. Janik. Książnica — Atlas. 3) Fredro A. Zemsta. Oprac. E. Kucharski. „Biblioteka Narodowa“. 4) Prus B., Placówka.

KKl. VI. 1) Chrzanowski I. i Wojciechowski K., Wypisy polskie dla wyższych klas szkół średnich. Cz. I. Wyd. IV—V. 2) Moljer. Skapiec, przeł. Boy. „Biblioteka Narodowa“. — 3) Niemcewicz: Powrót Posła. „Biblioteka Narodowa“. — 4) Kochanowski: Odprawa posłów greckich. „Biblioteka Narodowa“. — 5) Kochanowski: Treny. „Biblioteka Narodowa“. — 6) Zabłocki: Sarmatyzm. Lwów, Zakł. Nar. im. Ossolińskich. 1926.

Kl. VII. 1) Kridl M.: Literatura polska wieku XIX. Część I, II. III. Warszawa, M. Arct. — 2) Mickiewicz A.: Poezje: a) Tom. I, Wiersze mił dzieńcze, Ballady i Romanse, Wiersze różne. — Wybór prof. Kallenbacha (Biblioteka Narod.), b) Tom. III. Pieśni, Sonety, Poezje patriotyczne. Ze wstępem i obj. Kallenbacha i Bystrzyckiego (Bibl. Nar.), c) Konrad Wallenrod, opr. Ujejski (Bibl. Nar.), d) Dziady Wileńskie, opr. Kallenbach (Bibl. Nar.), e) Dziady, część III. opr. Kallenbach (Bibl. Nar.), f) Księgi Narodu Polskiego i Pielgrzymstwa Polskiego, opr. Pigoń (Bibl. Nar.), g) Pan Tadeusz, wyd. Książnicy—Atlas. — 3) Malczewski: Marja, wyd. Ujejski (Bibl. Nar.). — 4) Słowacki: a) Anieli, wyd. Ujejski (Bibl. Nar.), b) Lilla Weneda, opr. Janik (Bibl. Nar.), — 5) Szekspir: a) Sen Nocy letniej, przeł. St. Koźmian. Nakł. Gebethnera i Wolffa, b) Król Lir, opr. Treliak (Bibl. Nar.).

Kl. VIII. 1) Podręcznik jak w kl. VII. — 2) Słowacki: Beniowski, opr. Kleiner (Bibl. Nar.). — 3) Krasiński: a) Nieboska Komedja, b) Irydjon, c) Przedświt (Bibl. Nar.). — 4) Asnyk: Wybór poezyj. 5) Prus, Lalka.

Książki pomocnicze.

Kl. I—VIII. Łoś: Zasady ortografii polskiej i Słownik ortograficzny. Książnica—Atlas.

Kl. IV—VI. 1) Woycicki K., Stylistyka i rytmika polska, wyd. II. Geb. i Wolff; 2) Woycicki K.: Ćwiczenia porównawcze z dziedziny poetyki. T. I. Wypisy, wyd. II. Geb. i Wolff.

Język łaciński.

Kl. II. 1) Frączkiewicz A. i Bednarowski. Druga książka do nauki języka łacińskiego. Książnica Polska T. N. S. W. Lwów—Warszawa. — 2) Samolewicz Z.: Zwięzła gramatyka łacińska. Część I. Wydanie XII—XIV. Książnica Polska T. S. N. W. Lwów—Warszawa.

Kl. III. 1) Szczepański J. i Pilch St.: Ćwiczenia polsko-łacińskie. Książnica Atlas. — 2) Samolewicz Z., Sołtysiak T.: Gramatyka ła-

cińska, część II Wydanie XII—XV. Książnica Polska T. N. S. W. Lwów—Warszawa. 3) Szczepański: Wypisy łacińskie (patrz klasa IV).

Kl. IV. 1) Szczepański J.: Wypisy łacińskie, ułożone na podstawie dzieł K. Neposa, J. Cezara, Cycerona, Owidjusza i Fedrusa. Wyd. II—III Książnica Atlas. 2) Samolewicz Z., Sołtysiak T.: Gramatyka łacińska, część II. Składnia. Wyd. XII—XV. Książnica Pol. T. N. S. W.

Podręczniki pomocnicze.

1) Szczepański: Kultura klasyczna (w r. szk. 1928/29 tylko w kl. IV). 2) Terlikowski Fr.: Życie publiczne, prywatne i umysłowe starożytnych Rzymian. Księgarnia Naukowa, Lwów. 3) Zipper Albert: Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. Książnica Polska TNSW Lwów—Warszawa. 4) Cybulski St.: Tabulae, quibus antiquitates Graecae et Romanae illustrantur. Wydanie małe dla uczniów. Książnica Polska TNSW.

Klasa V. 1) C. Sallustius Crispus: Bellum Catilinae i Bellum Jugurthinum. Wyd. Scheindler-Konarski, wyd. III. Kraków. — 2) Cycerona: Wybór mów, wyd. J. Szczepański, część I, II, III. Wydanie III. Książnica Atlas.

Klasa VI. 1) Cycerona: Wybór pism filozoficznych. Wydał J. Szczepański; Książnica Polska TNSW. — 2) Wergiljusz: Wybór z dzieł. Oprac. T. Sinko. Książnica Polska. TNSW. — Wergiljusz: Eneida. Oprac. T. Sinko. (Biblj. Nar.) Przetłóżył na język polski ks. T. Karyłowski. — 4) Pilch: Preperacje do Wergiljusza I, II, III. Książnica Polska TNSW.

Klasa VII. 1) Liwjuż: Dzieje rzymskie. Do użytku w gimn. przystosował J. K. Jędrzejewski, do nowych przepisów dostosował i zaopatrzył ustępami z Długosza Historji Polskiej — Artur Rapaport. Książnica Atlas 1925. — 2) Horacjusza: Poezje, wyd. T. Sinko. Książnica Polska. — 3) Rzepiński St. Objaśnienia wybranych pieśni Horacego, wyd. III. Friedlein, Kraków.

Klasa VIII. 1) Tacyt: Wybór dzieł. Opr. St. Pilch. Książnica Polska.

Podręczniki pomocnicze.

Kl. V—VIII. Słownik łacińsko-polski. Oprac. pod kierunkiem B. Kruczkiewicza, wyd. II. Książnica Atlas. 1925.

Kl. VII—VIII. Danysz: Materiały do kompozycji łacińskich. Książnica Polska.

Język grecki.

Kl. IV. Goljas M. Wstępna nauka jęz. greckiego, nakł. K. S. Jakubowskiego, Lwów. 1926.

Kl. V. 1) Goljas M. jak w kl. IV.

2) Wybór z dzieł Ksenofonta wyd. Bednarowskiego.

3) Tiderer E. Gramatyka j. greckiego, Wyd. II. Książnica Polska T. N. S. W.

Podręcznik pomocniczy.

Terlikowski: Życie starożytnych Greków. Księgarnia Naukowa. Lwów.

Klasa VI. 1) Homer, Odysseja. Zast. Christ—Jeżeniecki. Kraków. 2) Homer: Iljada. Zast. Christ i Fischer. Wyd. III. Kraków. — 3) Fiderer: Gramatyka jęz. greckiego. — 4) Terlikowski: Życie starożytnych Greków. — 5) Homer: Iljada. W przekładzie Fr. ks. Dmochowskiego. Opracował T. Sinko (Biblj. Nar.). — 6) Homer: Odysseja. W przekładzie L. Siemieńskiego. Wstępem i objaśnieniami zaopatrzył T. Sinko. (Biblj. Narod.).

Klasa VII. Platon: Wybór pism. Oprac. J. Jędrzejowski. Książnica Polska TNSW. — 2) Fiderer: Gramatyka języka greckiego. — 3) Terlikowski: Życie starożytnych Greków.

Klasa VIII. 1) Sofokles: Edyp w Kolonie, Elektra, Ajaks. Zast. Szubert i Majchrowicz. Wyd. II. Kraków 1921. — 2) Ajschylos: Oresteja. Tłum. J. Kasprowicz. — 3) Ajschylos, Prometeusz. Tłum. J. Kasprowicz. Wielka Biblioteka.

Przy nauce języka greckiego we wszystkich klasach mają być w użyciu pomocnicze podręczniki: 1) Zipper Albert. Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. 2) Cybulski: Tabulae quibus antipuitates Graecae et Romanae illustrantur.

Język francuski.

Klasa II. Szarota. J. Premier livre de français. Książnica Polska TNSW.

Klasa III. Szarota J., Deuxième livre de français. Książnica Polska TNSW.

Klasa IV. Szarota. J., Troisième livre de français. Książnica Polska TNSW.

Klasa V. Szarota. J., Quatrième livre de français. Książnica Polska TNSW.

Klasa VI. Szarota J.: Les provinces françaises. Książnica Atlas.

Klasa VII. Węckowski i Szarota: La France. Première partie. Książnica Polska TNSW.

Klasa VIII. Węckowski i Szarota: La France. Seconde partie.

Historja.

Klasa II. Gebert B. i Gebertowa G.: Opowiadania z dziejów ojczystych. Książnica Polska TNSW.

Klasa III. Jak w klasie II.

Klasa IV. Gebert i Gebertowa: Historja starożytna. Cz. I i II. Książnica Polska TNSW., Lwów—Warszawa.

Klasa V. 1) Nanke Czesław: Historia średniowieczna. Lwów—Warszawa. Książnica Polska. TNSW. — 2) Nanke Czesław: Wypisy do nauki historii średniowiecznej. Książnica Polska TNSW.

Klasa VI. 1) Nanke Czesław: Historia nowożytna. Cz. I. Książnica Atlas. — 2) Nanke Czesław: Wypisy do nauki historii nowożytnej Cz. I. Książnica Atlas. 1925.

Klasa VII. Nanke Czesław: Historia nowożytna. Cz. II. Książnica Atlas.

Klasa VIII. Pawłowski, Bystron, Peretiatkowicz: Polska Współczesna. Geografia, Kultura, Ustrój. Lwów—Warszawa. Książnica Polska TNSW.

Dla klas IV—VIII. Putzger F. W.: Atlas historyczny do dziejów starożytnych, średniowiecznych i nowożytnych. Wydanie polskie opracowali: J. Lewicki i Wł. Bojarski, Warszawa 1923. Nakł. M. Eizenkremera.

Geografia.

Klasa I. Romer E. i Polackówna M.: Pogadanki krajoznawcze. Książnica Polska. TNSW.

Klasa II. Romer E. i Polackówna M.: Geografia dla II. kl. szkół średn. Lwów—Warszawa. Książnica Polska. TNSW.

Klasa III. Siwak Michał: Geografia Cz. I. Azja, Afryka, Ameryka, Australia. Wyd. V—VI. K. S. Jakubowski, Lwów.

Klasa IV. Pawłowski St. Geografia ogólna. Tom. I. Geografia Europy, Tom. II.

Klasa V. Radliński Tad.: Geografia Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska. Wyd. IV. M. Arct. Warszawa.

Atlasy.

Klasa I i II. Romer E.: Atlas Geograficzny. Zeszyt I. Lwów. Nakł. Spółki Akc. kartogr. „Atlas“.

Kl. III. Kozenna: Atlas Geograficzny. Dla polskich zakładów naukowych, opracowali B. Gustawicz i J. Mazurek. Wiedeń 1923. E. Hölzel; Romer E.: Powszechny Atlas Geograficzny. Książnica Atlas.

Matematyka.

Klasa I. Sierżputowski T.: Arytmetyka, Cz. II. Książnica Polska TNSW. Lwów—Warszawa.

Klasa II. Sierżputowski T.: Arytmetyka, Cz. III. Książnica Polska TNSW.

Klasa III. 1) Sierżputowski T.: Arytmetyka. Cz. IV. Książnica Polska TNSW. 2) KKalicum-Chodowiecki B.: Zarys geometrii wykreślonej. Książnica Atlas.

Klasa IV. a) Miłulowicz J.: Podręcznik arytmetyki i algebry. Dla klasy IV. gimnazjów. Wyd. III. Książnica Polska TNSW. b) Łomnicki Antoni: Geometria, Podręcznik dla szkół średnich. Część I. Planimetria. Wyd. III. Książnica Polska TNSW.

Klasa V. a) Miśulowicz J.: Podręcznik arytmetyki i algebry. Dla V. klasy gimnazjów. Wyd. III. Książnica Polska TNSW. b) Łomnicki: Geometria, jak w klasie IV.

Klasa VI. a) Miśulowicz J.: Podręcznik arytmetyki dla klasy VI. szkół średnich. Wyd. II. Książnica Polska TNSW. b) Łomnicki: Geometria, jak w klasie IV.

Klasa VII. Miśulowicz J.: Podręcznik arytmetyki dla klasy VII. Książnica Polska TNSW. b) Wojtowicz Władysław: Trygonometria płaska do użytku szkół średnich. Gebethner i Wolff. Warszawa.

Klasa VIII. Wojtowicz Wład.: Trygonometria płaska do użytku szkół średnich. Gebethner i Wolff. Warszawa.

Książki pomocnicze.

Dla klas VI, VII, VIII. Wojtowicz Wład.: Tablice ma.-fizyczne 4-cyfrowe. Wyd. V. Warszawa: Gebethner i Wolf. 1927. — Gutkowski: Tablice logarytmów 4-cyfrowych.

Dla klas IV—V. N. Rybkin: Zbiór zadań geometrycznych. Cz. I. Planimetria. Wyd. VIII. M. Arct. Warszawa.

Dla klas V—VIII. Kranz: Zbiór zadań matematycznych.

Dla klas IV—VI. Michalski i Zakrzewski: Zbiór zadań algebraicznych. Cz. I. i II.

Florezyk: Przystępny wykład teorii trójkąta kwadratowego i dyskusja zagadnień 2-go stopnia. Wyd. I. Warszawa. Nakł. autora.

Przyroda.

Klasa VI. a) Moycho St. i Zienkowski Fr.: Krótki zarys chemii dla szkół średnich. M. Arct. Warszawa. b) Arct-Golczewska M.: Podręcznik do nauki botaniki. Cz. I i II. Wydanie IV—VII zmienione i poprawione przez J. i T. Kołodziejczyków. M. Arct. Warszawa.

Klasa VII. Nussbaum-Hilarowicz J.: Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. V. przejrzone i uzupełnione przez B. Fulińskiego. K. S. Jakubowski, Lwów.

Fizyka.

Klasa VII. Sporzyński K.: Fizyka do użytku szkół średnich. Oprac. Wład. J. Wyczałkowski. Tom. I—III. M. Arct. Warszawa.

Klasa VIII. Jak w klasie VII.

Propedeutyka filozofii.

Klasa VII. 1) Sośnicki: Zarys logiki. Wyd. VII. Lwów 1927. 2) Dr. St. Frycz i A. Tom: Wypisy filozoficzne. Książka Polska. Składnica Pomocy Szkolnych. Warszawa, 1919.

Klasa VIII. a) Bykowski L., Podręcznik do zajęć praktycznych z dziedziny psychologii dla gimnazjów i seminarjów. Książnica Polska, TNSW; b) Frycz i Tom: Wypisy filozoficzne, jak w klasie VII.

XI. SPIS MATURYZYSTÓW

Z dopuszczonych do ustnego egzaminu dojrzałości 27 abiturjentów zdało egzamin 26.

L. p.	Imię i nazwisko	Dzień i rok urodzenia	Wy- znanie	Miejsce urodzenia	Uczę- szczał do tut. gimn. lat	Jaki wybiera zawód	Termin egzaminu dojrzałości
1. ✓	Paweł Benedeit	30. I. 1907	rz.-kat.	Grudziądz	11	inżynierja	18. V. 1928
2. ✓	Stanisław Biernacki	10. XI. 1907	"	Łasin	4	teologia	"
3. ✓	Alfons Feliks Bloch	25. IV. 1910	"	Lubawa	2	medycyna	"
4.	Franciszek Józef Cichon	11. II. 1910	"	Dąbrowa	4	prawo	"
5.	Zenon Włodzimierz Firyn	15. IV. 1909	"	Osiężyny	2	far- maceutyka	"
6. ✓	Tadeusz Bogdan Gancza	22. IV. 1910	"	Biskupice	9	"	"
7.	Zygmunt Franciszek Grosz	1. V. 1910	"	Niepołomice	4	filozofja	"
8. ✓	Józef Gutowski	9. IV. 1910	"	Kiełpiny	2	weterynaria	"
9. ✓	Juljusz Heinig	16. X. 1908	"	Olsztyn	4	teologia	"

L. P.	Imię i nazwisko	Dzień i rok urodzenia	Wy-znanie	Miejsce urodzenia	Uczę-szezał do tuł. gimn. lat	Jaki wybiera zawód	Termin egzaminu dojrzałości
✓ 10.	Stanisław Jankowski	25. IV. 1908	rz.-kat.	Nowe miasto	3	studjum handlowe	19. V. 1928
✓ 11.	Franciszek Józef Jendraszek	30. IV. 1907	"	Susz	6	prawo	"
✓ 12.	Leon Kowalkowski	29. III. 1910	"	Szembruk		studjum handlowe	"
13.	Marjan Paweł Koza	2. I. 1908	"	Tarnów	7	filozofja	"
✓ 14.	Henryk Antoni Łazarewicz	12. V. 1909	"	Grudziądz	9	"	"
15.	Wilhelm Zygmunt Antoni Metzger	13. VI. 1910	ewang.	Czarny Dunajec	8	studjum handlowe	"
16.	Erwin Nowak	6. VII. 1907	rz.-kat.	Kopaniarze	8	"	"
✓ 17.	Alfons Olszewski	14. X. 1908	"	Królewiec	8	far-maceutyka	"
✓ 18.	Franciszek Paczkowski	24. IV. 1909	"	Mroczo <i>Mr. Dub.</i>	2	prawo	"

L. p.	Imię i nazwisko	Dzień i rok urodzenia	Wy-znanie	Miejsce urodzenia	Uczę-ształt do tutej-szego gimn. lat.	Jaki wybiera zawód	Termin egzaminu dojrzałości
19. ✓	Michał Piłszka	21. VII. 1909	rz.-kat.	<i>S.ensburg</i> <i>Mrgowo - Olsztyn</i>	8	far-maceutyka	21. V. 1928
20. ✓	Stefan Ignacy Rink	3. IV. 1909	"	Ełk	7	inżynierja	"
21.	Henryk Józef Schmeiter	16. II. 1908	"	Berlin		teologja	"
22. ✓	Leon Paweł Staśkiewicz	28. VI. 1910	"	Piaseczno	8	far-maceutyka	"
23. ✓	Konrad Edmund Trzeciak	27. I. 1911	"	Toruń	8	teologja	"
24. ✓	Józef Jan Węgielewski	8. VII. 1909	"	Nowemiasztwo	2	"	"
25.	Edmund Jan Wojtkowski	15. X. 1907	"	Bochum	7	"	"
26. ✓	Winfred Eryk Zieliński	20. VII. 1906	"	Ełk	8	prawo	"

XII. IMIENNY SPIS UCZNIÓW

według klas.

Nazwiska uczniów, którzy w ciągu roku szkolnego opuścili Zakład,
ujęto w nawias.

Klasa Ia.

1. Baumgart Józef
2. Bończykowski Franciszek
3. Czajkowski Franciszek
4. Gołębiowski Kazimierz
5. Grabowski Aleksander
6. Gutman Franciszek
7. Hevelke Franciszek
8. (Karpiński Jerzy)
9. Konkol Gerard
10. Kordys Jan
11. Kotlarczyk Zygmunt
12. Kotliński Mieczysław
13. Kuciński Szlama
14. Kunicki Józef
15. Lewandowski Gerard
16. Niemczyk Józef
17. Pawelec Czesław
18. Reszkowski Edmund
19. Szwertfeger Roman
20. Stołowski Jan
21. Święcicki Wiktor
22. Topolski Władysław
23. Wieczerzycki Gerard
24. Wojnowski Władysław
25. Zabłocki Władysław
26. (Żukotyński Jerzy)

Klasa Ib.

1. Adamczak Adam
2. Adamczak Jerzy
3. Bielski Rajmund
4. Chejninger Jerzy
5. Czyżewski Edmund
6. Fiscoeder Franciszek
7. (Zamek-Glyściński Jan)
8. Karczmarzyk Zygmunt
10. Kraye Erwin
11. Krefft Mikołaj
12. Lipowski Zygmunt
13. Londkowski Gerard
14. Łuszyński Adam
15. Maćkowiak Czesław
16. Makowski Bronisław
17. Miasik Tadeusz
18. Motulski Tadeusz
19. (Pauzder Maksymilian)
20. Rakowski Zenon
21. Rutkowski Jan
22. Strzelecki Karol
23. Szczygieł Bernard

24. Waśkowski Aleksander
25. Wulnikowski Alfons
26. Zieliński Kazimierz

Klasa IIa.

1. Bielski Władysław
2. Bruss Leon
3. Choroszcza Tadeusz
4. Głogrzewski Zygmunt
5. Gorywoda Czesław
6. Hinz Ludwik
7. Jędrach Kazimierz
8. Kaliszewski Paweł
9. (Kopczyński Romuald)
10. Krefft Alfons
11. Kühn Romuald
12. Kuleczka Florian
13. Laskowski Jan
14. Lemanowicz Konrad
15. Lukrawski Kazimierz
16. Maj Jan
17. Marzinek Kazimierz
18. (Nagórski Apolinary)
19. Najdrowski Franciszek
20. Olszewski Edward
21. (Ordon Klemens)
22. Ossowski Henryk
23. Piasek Jan
24. Piliński Jan
25. Samoliński Michał
26. Skoraczewski Bogdan
27. Stepień Marjan
28. Sulecki Roch
29. Strumpf Jerzy
30. Tkaczyk Albin
31. Wilczewski Alfons
32. Zieliński Zygfryd

Klasa IIb.

1. Balcerowicz Mieczysław
2. Buchholz Jan
3. Cybulski Jan
4. Gostomczyk Lotar
5. Günther Tadeusz
6. Hermann Kazimierz
7. Januszewski Józef
8. Jarzembowski Hubert
9. Jarzyński Bronisław
10. Kielbratowski Anastazy
11. Krajewski Zdzisław
12. Krawczyk Jan
13. Królikowski Wiktor

14. (Kurzawski Czesław)
15. Kurzawski Edmund
16. Lewiński Henryk
17. Maniecki Karol
18. Manthey Hubert
19. Piotrowski Teodor
20. (Pralat Mieczysław)
21. Radtkowski Maksymilian
22. Rydziński Józef
23. (Skibiński Zygmunt)
24. Smelen Leon
25. Sobociński Łucjan
26. Stanisławski Gerard
27. Staśkiewicz Adam
28. Średzki Alfons
29. Urbański Włodzimierz
30. Wnek Wojciech
31. Wołoszyn Mikołaj
32. Wrzesiński Henryk
33. Zacerkowny Jarosław
34. Zieliński Benedykt

Klasa IIIa.

1. Bojanowski Aleksander
2. Brocki Antoni
3. Brzeżański Marjan
4. (Drobotowicz Władysław)
5. Dziegielewski Roman
6. Górtowski Zygmunt
7. (Hamziuk Kazimierz)
8. Jagodziński Walery
9. Kisielewski Tadeusz
10. Klimek Janusz
11. Kopczyński Norbert
12. Kotliński Adam
13. Lange Heljodor
14. Łukasik Edmund
15. Markhauser Antoni
16. Michalski Jan
17. Młodzik Alfons
18. Nowakowski Jan
19. Ossowski Joachim
20. Otlewski Leon
21. (Pankowski Bogdan)
22. Preuss Bruno
23. Przyborski Alfons
24. Schmelter Feliks
25. Smoczyński Kazimierz
26. Straszyński Bronisław
27. (Strzyżewicz Alfons)
28. (Szostek Władysław)
29. (Zieliński Józef)

Klasa IIIb.

1. Baranowski Konstanty
2. Brzozowski Bruno
3. Cyrklaff Edmund
4. Czernik Rudolf
5. Gawroński Zygfryd
6. Gliszczyński Alojzy

7. (Głowacz Czesław)
8. (Grochal Józef)
9. Grzywacki Henryk
10. Henning Jan
11. Karolewicz Leonard
12. Kroczewski Józef
13. Krzyżak Tadeusz
14. Kubiak Klemens
15. Kwela Bernard
16. Listewnik Benedykt
17. Marszałik Jerzy
18. Metzger Franciszek
19. Mnichowski Kazimierz
20. Murszewski Bronisław
21. Nowakowski Ignacy
22. Patz Benjamin
23. Pilzek Hellmut Antoni
24. Sygnarski Zbigniew
25. Szczygiel Jan
26. Zieliński Michał

Klasa IV.

1. Adameczak Włodzimierz
2. Bagajewicz Roscisław
3. Bieliński Alfons
4. Brakman Jan
5. Dembek Ludwik
6. Gehrman Erwin
7. Gójdź Władysław
8. (Górski Władysław)
9. Grabowski Adam
10. Jeliński Kazimierz
11. Jędrach Stefan
12. Kopczyński Władysław
13. Kornicki Marjan
14. Krasieński Feliks
15. Laskowicz Stanisław
16. Laskowski Zdzisław
17. Leitholz Konrad
18. Lubner Jerzy
19. Luckau Józef
20. Murawski Edmund
21. (Nowakowski Adam)
22. Paszotta Mamercjusz
23. Pawłowski Wacław
24. Pietrewicz Bolesław
25. Powalski Henryk
26. Raduński Józef
27. (Rymel Józef)
28. Samoliński Józef
29. Sierostawski Józef
30. Spychała Edmund
31. Stobba Mieczysław
32. (Szachnitowski Czesław)
33. Szczepanowski Wiktor
34. (Szychowski Roman)
35. Wagner Adam
36. (Zbikowski Bronisław)
37. Ziejka Władysław
38. Ziętarski Łucjan

Klasa V.

1. Czarnowski Edmund
2. Franckowski Antoni
3. Fuszara Stanisław
4. Gajdus Czesław
5. Guziński Józef
6. Jaworski Zdzisław
7. Jerka Edmund
8. (Jerzak Józef)
9. Jochelson Cyryl
10. (Józków Zygmunt)
11. Kamiński Witold
12. Kamrowski Stefan
13. Krempa Karol
14. Kühn Romuald
15. Lewandowski Alfons
16. Lipski Wacław
17. Łazarewicz Antoni ✓
18. Łoziński Witold
19. Łukasik Teodor
20. Malinowski Paweł
21. Manthey Herybert
22. Melkowski Stefan
23. Noga Franciszek
24. Nowakowski Stefan
25. Polotschek Hellmut
26. Rogielski Edmund
27. Sieg Sylwester
28. Sokołowski Stanisław
29. Sożyński Leszek
30. Szczygłowski Józef
31. Żyła Tadeusz

Klasa VI.

1. Bielicki Stefan
2. Brocki Edmund
3. Czapiewski Donaty
4. Drzewicki Józef
5. Eckert Bolesław
6. Grabowski Konrad
7. Grzeszczak Zdzisław
8. Kappel Kazimierz
9. Kierst Władysław
10. Klonecki Wojciech
11. Kozielski Bernard
12. Kruszewski Mieczysław
13. Kucharski Henryk
14. (Lipski Franciszek † 22. I. 28)
15. Łustacz Leon
16. Miedzianowski Alfons
17. Pruszyński arol
18. (Prześladowski Stanisław)
20. Staruszkiewicz Kazimierz
21. Strahl Bruno
22. Wasowicz Antoni

Klasa VII.

1. Barczyński Klemens
2. Bednarz Alfons
3. Ciszewski Władysław
4. Czerski Władysław
5. Domański Eugenjusz
6. Gburkowski Franciszek
7. Hevelke Alojzy
8. Iżyniec Henryk
9. Iżyniec Zbigniew
10. Jankowski Edmund
11. Jochelson Andrzej
12. Kościński Konrad
13. Krzyżan Kazimierz
14. Lesiński Jan
15. Lutobarski Bronisław
16. Ossowski Zbigniew
17. Podowski Longin
18. Podwojski Alfons
19. Reder Alojzy
20. Rolbiecki Ludwik
21. Ruciński Marjan ✓
22. Rudnicki Bonifacy
23. Sobociński Władysław
24. Szarzyński Franciszek
25. Spica Walter
26. Tomaszewski Hipolit
27. Waleśa Alfons
28. Windorpski Feliks
29. Wohlfeil Ernest

Klasa VIII.

1. Benedeit Paweł
2. Biernacki Stanisław
3. Bloch Alfons
4. Cichoń Józef
5. Firyn Zenon
6. Gańcza Tadeusz
7. Grocz Zygmunt
8. Gutowski Józef
9. Heinig Juliusz
10. Jankowski Stanisław
11. Jendraszek Franciszek
12. Kowalkowski Leon
13. Koza Marjan
14. Łazarewicz Henryk ✓
15. Metzger Wilhelm
17. Olszewski Alfons
18. Pączkowski Franciszek
16. Nowak Erwin
19. Pliszka Michał
20. Rink Stefan
21. Schmelter Henryk
22. Staśkiewicz Leon
23. Średzki Stanisław
24. Trzeciak Konrad
25. Wegielewski Józef
26. Wojtkowski Edmund
27. Zieliński Winfred

BIBLIOTEKA MIEJSKA

w GRUDZIĄDZU

27
3

Sprawozdanie
Państwowego
Gimnazjum...

2.54 Kw

wzpr 787 20.000 12.75 r.

ZAKŁADY
GRAFICZNE
WIKTORA
KULERSKIEGO

GRUDZIĄDZ-(TUSZEWO)